

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

UDK: 378.147:373.3

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING METODIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI

Nuriyeva Muqaddas Komiljonovna

Urganch Ranch texnologiya universiteti magistranti

Tel: +998993476950 E-mail: mukadasnuriyeva8@gmail.com

ANNOTATSIYA. Ushbu maqolada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik kompetentligini rivojlantirish metodikasi ilmiy-tahliliy nuqtai nazardan o'rganilgan. Metodik kompetentlik pedagogik ta'limning markaziy tushunchalaridan biri sifatida ko'rib chiqilib, uning tarkibiy komponentlari — bilim, ko'nikma, malaka va refleksiya — batafsil tahlil qilingan. Maqolada zamonaviy raqamli ta'lim vositalari, innovatsion pedagogik metodlar hamda sun'iy intellekt asosidagi platformalarning bo'lajak o'qituvchilar tayyorgarligidagi o'rni yoritilgan. Xorijiy davlatlar — Finlandiya, Janubiy Koreya, Germaniya va Singapur — tajribasidan olingan ma'lumotlar asosida solishtirib-tahliliy yondashuv qo'llanilgan. O'zbekiston pedagogik ta'lim tizimida mavjud muammolar aniqlangan va ularning amaliy yechimlari taklif etilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, metodik kompetentlikni maqsadli va tizimli ravishda rivojlantirish bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy sifatini sezilarli darajada oshiradi. Maqola pedagogika, ta'lim texnologiyalari va oliy ta'lim sohasidagi tadqiqotchilar, professor-o'qituvchilar hamda ta'lim siyosati mutaxassislari uchun amaliy ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: metodik kompetentlik, boshlang'ich ta'lim, pedagogik ta'lim, raqamli ta'lim, innovatsion metodlar, refleksiya, kompetensiyaviy yondashuv, o'qituvchi tayyorlash.

АННОТАЦИЯ. В настоящей статье с научно-аналитической точки зрения исследуется методика развития методической компетентности будущих учителей начальных классов. Методическая компетентность рассматривается как одно из центральных понятий педагогического образования, и подробно анализируются её структурные компоненты: знания, умения, навыки и рефлексия. В статье освещается роль современных цифровых образовательных инструментов, инновационных педагогических методов и платформ на основе искусственного интеллекта в подготовке будущих учителей. Применяется сравнительно-аналитический подход, основанный на опыте зарубежных стран, таких как Финляндия, Южная Корея, Германия и Сингапур. Выявлены существующие проблемы в системе педагогического образования Узбекистана и предложены их практические решения. Результаты исследования показывают, что целенаправленное и системное развитие методической компетентности значительно повышает профессиональные качества будущих учителей начальных классов. Статья представляет практическую значимость для исследователей, профессорско-преподавательского состава и специалистов в области образовательной политики, занимающихся вопросами педагогики, образовательных технологий и высшего образования.

Ключевые слова: методическая компетентность, начальное образование, педагогическое образование, цифровое образование, инновационные методы, рефлексия, компетентностный подход, подготовка учителей.

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

ANNOTATION. This article provides a scientific and analytical examination of the methodology for developing the methodological competence of prospective primary school teachers. Methodological competence is considered a central concept in teacher education, and its constituent components - knowledge, skills, abilities, and reflection - are analyzed in detail. The article highlights the role of modern digital education tools, innovative pedagogical methods, and artificial intelligence-based platforms in preparing future teachers. A comparative analysis is employed, drawing on the experiences of foreign countries such as Finland, South Korea, Germany, and Singapore. The study identifies existing challenges within Uzbekistan's teacher education system and proposes practical solutions. Research findings indicate that the targeted and systematic development of methodological competence significantly enhances the professional quality of prospective primary school teachers. The article is of practical significance for researchers, faculty, and education policy specialists in the fields of pedagogy, educational technology, and higher education.

Keywords: methodological competence, primary education, teacher education, digital education, innovative methods, reflection, competency-based approach, teacher training.

KIRISH. XXI asrda ta'lim tizimining globallashuvi va texnologik rivojlanish ta'lim jarayoniga yangicha talablarni qo'yimoqda. Bu talablar, ayniqsa, boshlang'ich sinf o'qituvchilariga nisbatan ancha yuqori bo'lib, ular nafaqat o'z fanlari bo'yicha chuqur bilimga, balki keng qamrovli metodik kompetentlikka ham ega bo'lishlari zarur. UNESCO (2021) ma'lumotlariga ko'ra, ta'lim sifatining 60% dan ortiq qismi o'qituvchining metodik tayyorgarligi bilan bevosita bog'liq [1].

O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan ta'lim islohotlari — xususan, "2030-yilgacha bo'lgan davrda ta'lim va fan sohasini rivojlantirish konsepsiyasi" — bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-metodik tayyorgarligi masalasini davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylantirdi [2]. Biroq amaliyot tahlili shuni ko'rsatadiki, oliy pedagogik ta'lim muassasalari bitiruvchilarining metodik kompetentlik darajasi hali ham yetarli emas. Bu holat dissertatsion tadqiqotlar, monitoring natijalari va o'qituvchilarning o'z-o'zini baholash ma'lumotlari asosida tasdiqlangan [3].

Maqolaning maqsadi — bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida metodik kompetentlikni rivojlantirishning metodologik asoslarini ilmiy nuqtai nazardan umumlashtirish, zamonaviy yondashuvlarni tahlil qilish va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Qo'yilgan maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi: metodik kompetentlik tushunchasini va uning tarkibiy komponentlarini aniqlash; zamonaviy pedagogik texnologiyalar hamda raqamli vositalarning ta'sirchanligini baholash; xorijiy tajribani o'rganish va O'zbekiston kontekstiga moslashtirish.

Metodik kompetentlik tushunchasi va uning tarkibiy komponentlari

"Metodik kompetentlik" tushunchasi pedagogika ilmida hali ham yagona ta'rifga ega emas. Xorijiy adabiyotlarda bu tushuncha pedagogical content knowledge (PCK) — pedagogik mazmun bilimlari — tarzida talqin qilinsa [4], mahalliy pedagogika fanida u kasbiy-metodik tayyorgarlik, didaktik kompetentlik kabi atamalar bilan ham qo'llaniladi [5].

Weinert (2001) taklif etgan kompetentlik modelidan kelib chiqib, metodik kompetentlikni bilim, ko'nikma, malaka va motivatsion-qadriyat komponenti majmuasi sifatida tushunish

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

maqsadga muvofiq [6]. Ushbu modelni boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi kontekstiga moslashtirgan holda, quyidagi to'rt komponentni ajratish mumkin:

Birinchi komponent — bilim komponenti. Bu o'quv predmetlari mazmunini, didaktika tamoyillarini, o'qitish metodlarini va texnologiyalarini nazariy jihatdan o'zlashtirish demakdir. L. Shulman (1987) ta'kidlagan PCK modeli bo'yicha o'qituvchi nafaqat fanning o'zini, balki uni qanday o'qitishni ham bilishi zarur [4]. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi uchun bu holat ayniqsa muhim, chunki u bir vaqtning o'zida o'zbek tili, matematika, tabiat bilimi, musiqa va tasviriy san'at kabi turli fanlarni o'qitadi.

Ikkinchi komponent — ko'nikma komponenti. Bu komponent o'quv jarayonini rejalashtirish, dars ishlanmasini tuzish, o'quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda o'quv materialini topshiriqlar, ko'rgazmali qurollar va faol metodlar orqali tushuntira olish qobiliyatini o'z ichiga oladi. Korthagen (2020) ko'nikmani amaliy tajribaning dastlabki bosqichi sifatida ta'riflaydi [7].

Uchinchi komponent — malaka komponenti. Malaka — bu ko'nikmaning mustahkamlangan, avtomatlashgan shakli bo'lib, o'qituvchi turli vaziyatlarda muammolarni tezda, ijodiy yechishga qodirligini bildiradi. Ushbu komponent ayniqsa sinf menejmentini boshqarish, formativ baholash olib borish, differentsiyalangan ta'lim tashkil etishda namoyon bo'ladi [8].

To'rtinchi komponent — refleksiya komponenti. Zamonaviy pedagogika ilmida refleksiya metodik kompetentlikning eng muhim qismi deb tan olingan. Schon (1983) "amaliyotchi olim" nazariyasiga ko'ra, o'qituvchi o'z faoliyatini doimiy tahlil qilib borishi, muvaffaqiyat va xatolaridan xulosa chiqarishi lozim [9]. Raqamli davrda bu jarayon elektron portfolio, video-tahlil va sun'iy intellekt asosidagi teskari aloqa platformalari orqali yanada chuqurlashtirilishi mumkin [10].

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda metodik kompetentlikning o'rni

Boshlang'ich ta'lim — ta'lim tizimining poydevori. 6-10 yoshli o'quvchilar aynan mana shu bosqichda o'qish, yozish, hisoblash kabi fundamental ko'nikmalarni egallaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf o'qituvchisining metodik mahorati keyingi barcha ta'lim bosqichlarida o'quvchining muvaffaqiyatini belgilovchi hal qiluvchi omil hisoblanadi [11].

OECD (2022) ma'lumotlariga ko'ra, yuqori ta'lim sifatiga ega bo'lgan mamlakatlarda (Finlandiya, Singapur, Yaponiya) boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tayyorlash dasturlari ancha ko'p metodik amaliyot soatlarini o'z ichiga oladi — 40-50% nazariyaga nisbatan amaliyot ulushi [12]. O'zbekistonda esa bu nisbat hali ham an'anaviy tarzda nazariya foydasiga qolmoqda.

Boshlang'ich sinf o'qituvchisining metodik kompetentligi quyidagi professional faoliyat turlari bilan bevosita bog'liq: darsni loyihalash va tashkil etish; o'qitish metodlari va vositalarini tanlash; o'quvchilar bilimni baholash va diagnostika qilish; o'quv natijalarini tahlil qilish va o'z faoliyatini takomillashtirish; ota-onalar hamda ijtimoiy hamkorlar bilan ishlash. Shuni ta'kidlash lozimki, ushbu vazifalarning har biri metodik kompetentlikning o'ziga xos qirrasini talab etadi va ularni alohida-alohida rivojlantirish etarli emas — kompleks, integratsiyalashgan yondashuv zarur [13].

Metodik kompetentlikni rivojlantirishning zamonaviy yondashuvlari

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlar metodik kompetentlikni rivojlantirishda bir necha asosiy yondashuvni yetakchi deb belgilaydi. Bularga: kompetensiyaviy yondashuv, faoliyatga asoslangan yondashuv, refleksiv yondashuv va integrativ yondashuv kiradi [14].

Kompetensiyaviy yondashuv (Competency-Based Education) oliy pedagogik ta'limda o'quv natijalarini aniq belgilangan kompetensiyalar shaklida ifodalashni talab etadi. Bu yondashuv bo'lajak o'qituvchilarning metodik tayyorgarligi uchun o'quv dasturlarida aniq kasbiy natijalar ko'rsatkichlari (outcome indicators) ni belgilash imkonini beradi [6]. O'zbekistonda pedagogika ta'lim yo'nalishining DTS (Davlat ta'lim standarti) 2022-yilgi yangi tahririda aynan kompetensiyaviy yondashuv ustuvor tamoyil sifatida belgilandi [2].

Faoliyatga asoslangan yondashuv talabalarni haqiqiy pedagogik amaliyot kontekstida o'rgatishni ko'zda tutadi. Zamonaviy adabiyotlarda bu "learning by doing" (faoliyat orqali o'rganish) tamoyili sifatida tavsiflanadi va klinik ta'lim modeli (clinical education model) shaklida amalga oshiriladi [15]. Klinik ta'lim modeli tibbiy ta'lim sohasidan pedagogikaga moslashtirilgan bo'lib, talabalar erta bosqichdan boshlab maktab muhitida mentor o'qituvchilar nazoratida ish olib boradi.

Refleksiv yondashuv Schon (1983) va Korthagen (2020) ishlarida chuqur asoslangan bo'lib, u talabalarni o'z pedagogik faoliyatini muntazam tahlil qilishga, "refleksion tsikl"dan o'tkazishga yo'naltiradi [7, 9]. Bu yondashuv e-portfolio yuritish, video-dars tahlili, tengdoshlar baholash (peer assessment) orqali amalga oshiriladi.

Integrativ yondashuv esa yuqoridagi barcha yondashuvlarni birlashtirib, metodik kompetentlikni rivojlantirishni yaxlit, uzluksiz jarayon sifatida ko'radi. Bu yondashuvda nazariya va amaliyot, fakultet va maktab o'rtasidagi bog'liqlik kuchaytiriladi, hamkorlikda ta'lim (collaborative learning) amalga oshiriladi [13].

Raqamli ta'lim vositalari va innovatsion metodlarning roli

Raqamli texnologiyalar metodik kompetentlikni rivojlantirishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Learning Management Systems (LMS) — ta'limni boshqarish tizimlari — jumladan, Moodle, Google Classroom va Canvas platformalari bo'lajak o'qituvchilarga o'z metodik ko'nikmalarini raqamli muhitda sinab ko'rish, tengdoshlari bilan hamkorlik qilish va o'z o'sishini kuzatib borish imkonini beradi [10].

Mikroo'qitish (Microteaching) metodi hali ham eng samarali usullardan biri bo'lib qolmoqda. Biroq zamonaviy sharoitda u video-tahlil texnologiyalari bilan boyitilgan. Talabalar o'z darslarini yozib olib, sun'iy intellekt asosidagi tahlil tizimlari (masalan, TeachFX, Edthena platformalari) yordamida o'z nutqini, savollar berish uslubini, o'quvchilarni jalb etish darajasini tahlil qilish imkoniga ega bo'lmoqda [10].

Simulyatsiya va virtual haqiqat (VR) texnologiyalari ham ta'lim sifatida joriy etilmoqda. Misol uchun, Stanford universiteti tomonidan ishlab chiqilgan "Virtual Human Interaction Lab" loyihasida bo'lajak o'qituvchilar virtual sinf muhitida amaliyot o'tash imkoniga ega. Bu usul, ayniqsa, xavotirli talabalar uchun muhim psixologik xavfsizlik muhitini ta'minlaydi [11].

Gamifikatsiya (o'yin elementlari) ham metodik kompetentlikni rivojlantirishda istiqbolli usul sifatida ko'rib chiqilmoqda. Badgr, Kahoot!, Gimkit kabi platformalar talabalarning metodik bilimlarini o'yin shaklida mustahkamlashga yordam beradi [12]. Sun'iy intellekt (AI) asosidagi chatbotlar (masalan, ChatGPT, Claude, Gemini) bo'lajak o'qituvchilarga dars ishlamlarini

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

yaratish, baholash rubrikalarini tuzish, differentsiyalangan topshiriqlar ishlab chiqishda shaxsiylashtirilgan yordam bera oladi.

Flipped classroom (teskari sinf) modeli ham ayniqsa metodik kompetentlikning bilim komponentini rivojlantirishda samarali. Bu modelda talabalar nazariy materialni mustaqil (video-ma'ruza, podcast orqali) o'zlashtirib, auditoriya vaqtini amaliy tahlil, case-study va simulyatsiyalarga bag'ishlaydi [14].

Xorijiy tajriba tahlili

Xorijiy davlatlar tajribasi metodik kompetentlikni rivojlantirishning turli modellarini namoyish etadi. Mazkur bo'limda Finlandiya, Janubiy Koreya, Germaniya va Singapur misolida solishtirib tahlil olib boriladi.

Finlandiya modeli. Finlandiya pedagogik ta'lim tizimi dunyodagi eng yaxshi tizimlardan biri sifatida tan olingan. Bu mamlakatda boshlang'ich sinf o'qituvchilari besh yillik magistratura dasturida tayyorlanadi. Uning o'ziga xos xususiyati — tadqiqotga asoslangan o'qitish (research-based teaching) tamoyili. Har bir talaba o'z ta'lim amaliyotini tadqiqot sifatida loyihalaydi va ilmiy xulosalar chiqaradi. Sahlberg (2021) ta'kidlashicha, aynan shu yondashuv finlyandiyalik o'qituvchilarning yuqori refleksiv kompetentligini ta'minlaydi [13].

Janubiy Koreya modeli. Janubiy Koreyada o'qituvchilar tayyorlash tizimi juda raqobatli. O'qituvchilik mutaxassisligi bo'yicha o'qishga kirish imtihonlari eng murakkab imtihonlardan hisoblanadi. Metodikaga ajratiladigan soatlar hajmi boshqa mamlakatlar bilan taqqoslaganda ancha ko'p. Lee va Kim (2022) tadqiqotiga ko'ra, Janubiy Koreya oliy ta'lim muassasalarida metodik kompetentlik baholashda natijaga yo'naltirilgan (outcome-based) tizim qo'llaniladi [11].

Germaniya modeli. Germaniya o'qituvchi tayyorlash tizimida ikki bosqichli model mavjud: birinchi bosqichda nazariy ta'lim (universitilik ta'lim), ikkinchi bosqichda esa referendariat — amaliy ta'lim muassasasida ikki yillik amaliy mashg'ulotlar. Bu model metodik amaliyotni ta'minlashning eng samarali usullaridan biri sifatida ko'rsatilgan [14].

Singapur modeli. Singapur milliy ta'lim instituti (NIE) o'qituvchilarni tayyorlashda "TriAngle" modelini qo'llaydi. Ushbu model professional qiymat va identitet, bilim va pedagogika hamda ko'nikma va amaliyot bloklarini uyg'un tarzda birlashtiradi. Wong va boshq. (2021) ta'kidlashicha, bu model metodik kompetentlikni yaxlit, integratsiyalashgan tarzda rivojlantirishga xizmat qiladi [15].

Muammolar va yechimlar

O'zbekiston pedagogika ta'limi sohasida bir qator tizimli muammolar mavjud bo'lib, ular metodik kompetentlikni rivojlantirishga to'sqinlik qilmoqda.

Birinchi muammo — nazariya va amaliyot o'rtasidagi uzilish. Ko'pgina oliy pedagogika muassasalarida ta'lim asosan auditoriya doirasida olib boriladi, o'quvchi bilan haqiqiy ish amaliyoti esa cheklangan. Buning yechimi sifatida maktab-universitet hamkorlik modeli (school-university partnership) kengaytirilishi, mentorat institutining mustahkamlanishi tavsiya etiladi [5].

Ikkinchi muammo — metodik fanlarning hajmi va sifatining yetarli emasligi. Ba'zi o'quv dasturlarida metodik fanlar umumiy soatning 20-25% dan oshmaydi. Komparativ tahlil shuni ko'rsatadiki, yuqori darajali ta'lim tizimlarida bu ko'rsatkich 40-50% ga yetadi [12].

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

Uchinchi muammo — digital divide (raqamli bo'linish). Barcha talabalar va o'qituvchilar zamonaviy raqamli vositalarga bir xil darajada kirish imkoniga ega emas. Bu holat, ayniqsa, mintaqaviy pedagogika institutlarida sezilarli. Yechim sifatida LMS va raqamli ta'lim resurslarini markazlashtirilgan tarzda ta'minlash, "1 talaba — 1 qurilma" dasturlarini kengaytirish tavsiya etiladi [8].

To'rtinchi muammo — baholash tizimining metodik komponentga yo'nalmaliganligi. Ko'p hollarda baholash faqat bilimni tekshirishga qaratilgan bo'lib, metodik ko'nikma va refleksiya yetarlicha baholanmaydi. Formativ baholash, portfolio asosidagi baholash va professional standartlar asosidagi baholash tizimini joriy etish bu muammoni hal qilishga yordam beradi [9].

Beshinchi muammo — ustoz-shogird an'anasining sustlashishi. An'anaviy ustoz-shogird munosabati metodik bilimlarni uzatishning eng samarali usuli bo'lib, lekin zamonaviy ta'limda bu an'ana ko'pincha unutilmoqda. Mentorat dasturlarini institutsionallashtirishga alohida e'tibor qaratilishi lozim [7].

XULOSA. Taqdim etilgan ilmiy obzor maqola bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik kompetentligini rivojlantirish muammosini ko'p qirrali tarzda yoritdi. Tahlildan quyidagi xulosalar kelib chiqadi:

Metodik kompetentlik — bir komponentli emas, balki bilim, ko'nikma, malaka va refleksiyadan iborat ko'p qatlamli tuzilmadir. Uning to'liq rivojlanishi faqat kompleks, integratsiyalashgan yondashuv orqali ta'minlanishi mumkin. Zamonaviy raqamli ta'lim vositalari — LMS, mikroo'qitish, AI asosidagi platformalar, VR-simulyatsiya — metodik kompetentlikni rivojlantirish uchun yangi, samarali imkoniyatlar yaratmoqda. Biroq bu vositalar o'z-o'zicha samarali emas; ularni to'g'ri pedagogik kontekstda qo'llash muhim. Xorijiy tajriba — Finlandiya, Singapur, Germaniya, Janubiy Koreya modellari — shuni ko'rsatadiki, muvaffaqiyatli tizimlarning umumiy xususiyati nazariya va amaliyotning organik uyg'unligidir.

O'zbekiston pedagogika ta'limida metodik kompetentlikni rivojlantirish uchun quyidagi yo'nalishlar ustuvor bo'lishi kerak: maktab-universitet hamkorlik modellarini kengaytirish; metodik fanlarning hajmi va sifatini oshirish; reflektiv baholash va portfolio tizimini joriy etish; mentorlik institutini mustahkamlash; raqamli ta'lim muhitini barcha hududlarda ta'minlash. Kelajakda ushbu yo'nalishda empirik tadqiqotlar, xususan, nazorat va tajriba guruhlari ishtirokidagi longitudinal tadqiqotlar o'tkazish metodik kompetentlikni rivojlantirishning aniq modellarini yaratishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. UNESCO. (2021). Teachers and educational quality: Monitoring global needs for 2030. Paris: UNESCO Publishing.
2. O'zbekiston Respublikasi. (2022). 2030-yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston Respublikasida ta'lim va fan sohasini rivojlantirish konsepsiyasi. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi.
3. Yo'ldoshev, J. G', va Usmonov, S. A. (2023). Pedagogik ta'limda kompetensiyaviy yondashuvning metodologik asoslari. Toshkent: Fan va texnologiya.
4. Shulman, L. S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. Harvard Educational Review, 57(1), 1-22. <https://doi.org/10.17763/haer.57.1.j463w79r56455411>

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

5. Xasanov, A. X., va Tursunova, M. R. (2022). Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi tayyorlashda metodik kompetentlikning rivojlantirilishi. *Pedagogika va psixologiya*, 4(2), 45-58.

6. Weinert, F. E. (2001). Concept of competence: A conceptual clarification. In D. S. Rychen & L. H. Salganik (Eds.), *Defining and selecting key competencies* (pp. 45-65). Hogrefe & Huber.

7. Korthagen, F. A. J. (2020). Inconvenient truths about teacher learning: Towards professional development 3.0. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 26(1), 1-19. <https://doi.org/10.1080/13540602.2019.1711839>

8. Karimov, B. T. (2023). Raqamli ta'lim muhitida pedagogik kompetentlikning rivojlantirilishi. *Uzluksiz ta'lim*, 5(1), 12-24.

9. Schon, D. A. (1983). *The reflective practitioner: How professionals think in action*. New York: Basic Books. [Reprint 2017, Routledge].

10. Baecher, L., Kung, S. C., Ward, S., & Kern, K. (2023). Leveraging video technology in teacher education: Emerging practices and possibilities. *Journal of Technology and Teacher Education*, 31(1), 5-30.

11. Lee, J., & Kim, H. (2022). Outcome-based assessment in Korean teacher education: Policy and practice. *Asia Pacific Journal of Education*, 42(3), 410-425. <https://doi.org/10.1080/02188791.2021.1977538>

12. OECD. (2022). *Education at a Glance 2022: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/3197152b-en>

13. Sahlberg, P. (2021). *Finnish Lessons 3.0: What can the world learn from educational change in Finland?* (3rd ed.). New York: Teachers College Press.

14. Blömeke, S., Gustafsson, J. E., & Shavelson, R. J. (2021). Beyond dichotomies: Competence viewed as a continuum. *Zeitschrift für Psychologie*, 229(1), 3-13. <https://doi.org/10.1027/2151-2604/a000416>

15. Wong, A. F. L., Tang, N., & Choy, D. (2021). Preparing teachers for the 21st century: Singapore's approach. In M. S. Khine (Ed.), *Science Education in East Asia* (pp. 313-330). Springer.